

Vergaderjaar 2024–2025

29 538

Zorg en maatschappelijke ondersteuning

Nr. 363

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 oktober 2024

Elk jaar voert de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) onderzoek uit naar het toezicht op de kwaliteit van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015), met als doel inzicht te krijgen in de staat van de uitvoering van het toezicht op de Wmo 2015. Met deze brief bied ik uw Kamer de rapportage van de IGJ middels <https://www.igj.nl/publicaties/rapporten/2024/10/16/wmo-toezicht-2023> over de uitvoering van het Wmo-toezicht in 2023 aan en daarbij horende beleidsreactie.

Wmo-toezicht

Het houden van toezicht op de kwaliteit van ondersteuning is belegd bij gemeenten, als onderdeel van het gedecentraliseerde takenpakket in 2015. Toezicht is daarmee een belangrijk onderdeel van de beleidsmatige cyclus van gemeenten. Het bevordert de naleving van normen die in beleid en regelgeving zijn vastgelegd en vormt (zo nodig ook) de basis voor handhaving. Daarbij is het houden van toezicht meer dan het controleren van kwaliteit op basis van wetten, regels en normen. Door middel van het agenderen van toezicht, wordt ook een dialoog gestart met partijen die betrokken zijn bij de ondersteuning. Ook levert toezicht informatie op over de kwaliteit van de uitvoering van de Wmo 2015. Op basis van die informatie kunnen gemeenten hun beleid aanpassen. Ten slotte kan adequaat en professioneel toezicht en het actief informeren door toezichthouders, bijvoorbeeld door het aanbieden van een jaarverslag, ook de gemeenteraad helpen om diens controlerende rol te vervullen. Adequaat toezicht is daarmee ook een hoeksteen van het lokaal democratisch bestuur.

Verbetermaatregelen ter versterking van het Wmo-toezicht

De afgelopen jaren heeft de IGJ in haar rapportages geconstateerd dat het Wmo-toezicht niet overal voldoende is ontwikkeld, en dat de kwaliteit van het toezicht over het geheel van Nederland genomen niet voldoende is.

Onder meer naar aanleiding van deze rapportages van de IGJ heeft Significant in opdracht van het Ministerie van VWS onderzoek gedaan naar het Wmo-toezicht¹. Op basis van de aanbevelingen uit dat onderzoek is in samenwerking met gemeenten, de VNG, GGD GHOR, het Toezicht Sociaal Domein (TSD) en de IGJ gewerkt aan een gezamenlijk beleidskader op het kwaliteitstoezicht. In de brief van 8 mei 2023 heeft mijn ambtsvoorganger uw Kamer geïnformeerd over dit beleidskader met daarin verbetervoorstellen². Een deel van deze verbetervoorstellen is geland in een stimuleringsprogramma. Deze voorstellen worden de komende jaren (tot 2026) ontwikkeld en lokaal tot uitvoering gebracht. Een ander deel van de verbetervoorstellen vergt wijziging van de Wmo 2015. Deze voorgenomen wetswijziging wordt momenteel ambtelijk voorbereid. In een brede brief over de Wmo 2015, die ik naar verwachting eind dit jaar aan uw Kamer wil sturen, zal ik (de stand van) de verbetermaatregelen uit het stimuleringsprogramma nader toelichten.

Rapport over de uitvoering van het Wmo-toezicht door gemeenten in 2023

De IGJ heeft ook over 2023 onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het Wmo-toezicht. De rapportage van het IGJ rapport over de uitvoering van het Wmo-toezicht door gemeenten in 2023 is te vinden via <https://www.igj.nl/publicaties/rapporten/2024/10/16/wmo-toezicht-2023>. Ik wil de IGJ bedanken voor het werk dat zij heeft verricht om tot deze vernieuwende rapportage te komen. Dit jaar is er geen traditioneel pdf-rapport met resultaten en tabellen opgeleverd, maar in plaats daarvan een webpagina waarop de belangrijkste bevindingen worden gepresenteerd, verrijkt met aansprekende voorbeelden en citaten.

De conclusies en aanbevelingen uit dit rapport komen overeen met de resultaten uit 2022. Dit is volgens de IGJ logisch aangezien de verbetermaatregelen, die met name gericht zijn op het versterken van het Wmo-toezicht, pas eind 2024 van start gaan.

Het toezicht is een belangrijk onderdeel van het instrumentarium van gemeenten. Ik neem de aanbevelingen van het IGJ ter harte en blijf mij via de verschillende verbetermaatregelen inzetten voor het versterken van het toezicht op de Wmo 2015. Daarbij trek ik uiteraard nauw op met het werkveld.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
V. Maeijer

¹ Kamerstukken 29 538, nr. 331

² Kamerstukken 29 538, nr. 350